

تعیین فاکتور ابقای بیکربنات به منظور استفاده در روش اکسیداسیون اسید آمینه شاخص در مرغ‌های مادر گوشتی

احمد حسن آبادی^۱، حسن نصیری مقدم^۲، حسن کرمانشاهی^۲، جواد پوررضا^۳ و داگلاس کورور^۴

چکیده

در این آزمایش هفت قطعه مرغ مادر گوشتی در سن ۶۰ هفتگی، سوند گردنی را از طریق جراحی دریافت کردند. از تزریق وریدی بیکربنات نشان دار به مدت دو دوره ۳۰ ساعته جداگانه (مطالعه اول و دوم) برای تعیین ابقای کربن نشان دار استفاده شد. دو ساعت پس از شروع تزریق وریدی بیکربنات، دفع دی اکسید کربن نشان دار تنفسی پرندگان به حالت ثابت رسید. در این حالت، میزان بازیافت و ابقای دی اکسید کربن نشان دار در مطالعه اول به ترتیب ۹۱/۰۹ و ۸/۹۱ درصد و در مطالعه دوم به ترتیب ۸۷/۵۵ و ۱۲/۴۵ درصد بود. به طور کلی میانگین بازیافت دی اکسید کربن نشان دار تنفسی در این آزمایش، ۸۹/۳۲ درصد و ابقای آن ۱۰/۶۸ درصد تعیین گردید. تخم‌گذاری و یا عدم تخم‌گذاری و دوره نوری آزمایش اثر معنی‌داری ($P < 0/05$) بر ابقای دی اکسید کربن نشان دار نداشت. پرندگان پس از تغذیه در مقایسه با زمان عدم تغذیه، به طور معنی‌داری دی اکسید کربن نشان دار تنفسی کمتری دفع کردند. با توجه به نتایج این آزمایش، در صورت استفاده از اطلاعات تصحیح نشده برای کربن نشان دار باقی مانده در بدن در آزمایش‌های مربوط به تعیین احتیاجات اسیدهای آمینه با روش اکسیداسیون اسید آمینه شاخص، تخمین احتیاجات در مرغ‌های مادر گوشتی با ۱۰/۶۸ کاهش همراه خواهد بود.

واژه‌های کلیدی: اکسیداسیون اسید آمینه شاخص، فاکتور ابقای بیکربنات، بیکربنات نشان دار، کربن نشان دار، تزریق مداوم، مرغ مادر گوشتی

مقدمه

احتیاجات به دست آمده از انواع دیگر طیور می‌باشد. علاوه بر این، مرغ‌های مادر برای جلوگیری از چاقی به صورت محدود تغذیه می‌شوند (۵، ۱۲ و ۲۵). بنابراین تعیین احتیاجات اسید آمینه‌ای آنها با استفاده از روش‌های متداول با دشواری مواجه

در حال حاضر اطلاعات بسیار کمی در مورد احتیاجات اسید آمینه‌ای مرغ‌های مادر وجود دارد. توصیه‌های تغذیه‌ای انجمن ملی تحقیقات (۱۸) در مورد این دسته پرندگان بر اساس

۱. استادیار علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه زنجان

۲. به ترتیب استاد و استادیار علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

۳. استاد علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه صنعتی اصفهان

۴. دانشیار علوم دامی، دانشگاه آلبرتا، کانادا

دار دفع شده در مدت تزریق مداوم بیکربنات نشان دار امکان تخمین ابقای دی اکسید کربن نشان دار را فراهم می‌آورد (۱۱ و ۲۳). در حالت ثابت (Plateau)، نسبت پدیدار شدن بیکربنات نشان دار در خون مساوی با نسبت ناپدید شدن آن در سلول‌های بدن می‌باشد (۱۸ و ۲۲). دی اکسید کربن عمدتاً در ذخایر بیکربنات بدن ابقا می‌شود و مقداری نیز در متابولیت‌های مربوط به واکنش‌های کربوکسیلاسیون درگیر می‌شود. محل اصلی ذخیره بیکربنات در بدن استخوان‌ها، محتویات سلولی و واسطه‌های متابولیکی می‌باشد. بنابراین در آزمایش‌هایی که از اسیدهای آمینه نشان دار استفاده می‌شود، تصحیح اطلاعات برای نسبتی از کربن نشان دار که از اسید آمینه شاخص تولید شده اما از طریق تنفس خارج نمی‌شود ضروری است (۹ و ۱۷). هدف از این آزمایش تعیین میزان نسبتی از دی اکسید کربن نشان دار که با تزریق مداوم (Continues infusion) وارد بدن می‌شد ولی از طریق تنفس دفع نمی‌گردید، بود. این اطلاعات برای استفاده در آزمایش‌های اسیدهای آمینه نشان دار به عنوان فاکتور تصحیح در مرغ‌های مادر گوشتی مورد نیاز بود.

مواد و روش‌ها

بیست و پنج مرغ مادر گوشتی سویه راس ۵۰۸ در سن شصت هفتگی از گله مرغ مادر ایستگاه تحقیقات طیور دانشگاه آلبرتا انتخاب شد. پرندگان به صورت انفرادی توزین و در داخل قفس‌های انفرادی مخصوص مرغ تخم‌گذار قرار داده شدند. شرایط محیطی اتاق به صورت اتوماتیک کنترل می‌شد، به طوری که ساعات روشنایی ۱۵ ساعت (۵ صبح تا ۸ بعد از ظهر) و دما به طور متوسط ۲۳ درجه سانتی‌گراد بود. شدت نور ۴ وات بر متر مربع بود. هر روز صبح در ساعت ۸ بامداد، پرندگان به صورت انفرادی ۱۳۱ گرم جیره آردی تجارتي دریافت کردند (جدول ۱) و آب بدون هیچ گونه محدودیتی تامین شد. پس از این که این مرغ‌ها به مدت چهار هفته زیر نظر بودند، هفت قطعه مرغ که وزن آنها به میانگین گروه نزدیک بود و خوراک مجاز روزانه را به طور کامل مصرف می‌کردند،

می‌گردد (۸). روش اکسیداسیون اسید آمینه شاخص (Indicator amino acid oxidation technique) (IAAO) روشی سریع و دقیق برای تعیین احتیاجات اسیدهای آمینه در خوک (۲، ۳، ۶ و ۱۲) و انسان (۲۴) شناخته شده است. اساس این روش بر این حقیقت استوار است که، هنگامی که میزان اسید آمینه مورد آزمایش در خون کم است و دیگر اسیدهای آمینه به اندازه کافی وجود دارند، این اسیدهای آمینه در ساخت پروتئین شرکت نکرده و اکسیده می‌شوند. با افزایش اسید آمینه مورد آزمایش، اکسیداسیون دیگر اسیدهای آمینه در بدن کاهش می‌یابد. هنگامی که اسید آمینه مورد آزمایش به میزان مورد احتیاج حیوان رسانده می‌شود، اکسیداسیون دیگر اسیدهای آمینه ثابت باقی می‌ماند. افزایش اسید آمینه مورد آزمایش به میزان بیش از احتیاجات بدن، ساخت پروتئین را افزایش نمی‌دهد و اکسیداسیون دیگر اسیدهای آمینه همچنان ثابت باقی می‌ماند. در روش اکسیداسیون اسید آمینه شاخص، میزان کمی اسید آمینه دارای کربن نشان دار (به عنوان شاخص) به جیره افزوده می‌شود و یا با سرعتی ثابت و مداوم به داخل سیاهرگ تزریق می‌شود. دی اکسید کربن نشان دار تنفسی حاصل از اکسیداسیون اسید آمینه شاخص، اندازه‌گیری و در مقابل میزان اسید آمینه مورد آزمایش جیره به صورت نمودار نشان داده می‌شود. نقطه شکست تولید دی اکسید کربن نشان دار به عنوان احتیاجات اسید آمینه مورد آزمایش شناخته و تعیین می‌گردد. در حیوانات، ایزوتوپ‌های نشان دار و در انسان ایزوتوپ‌های پایدار (۴) اسیدهای آمینه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

به کارگیری روش اکسیداسیون اسید آمینه شاخص در انواع جدید حیوانات نیازمند یک سری اصلاحات و بهبودها، شامل تعیین حجم مناسب اتاقک‌های اکسیداسیون، تجهیزات و کالیبراسیون سیستم اکسیداسیون می‌باشد. این کار قبلاً توسط گروه تحقیقاتی دانشگاه آلبرتا انجام شده بود (۲۰) مرحله بعد برای تکمیل روش IAAO در مرغ‌های مادر، تعیین نسبتی از کربن نشان دار تزریق شده بود که بدن باقی می‌ماند و از طریق تنفس خارج نمی‌شد. اندازه‌گیری نسبت دی اکسید کربن نشان

جدول ۱. ترکیب و مقادیر مواد مغذی جیره آزمایشی بر حسب درصد.

اجزای خوراک	
ذرت	۴۱/۵
گندم	۲۵/۳
کنجاله سویا	۱۸/۸
گلوتن ذرت	۱/۵
روغن کانولا	۱/۶
دی کلسیم فسفات	۱/۸
آهک	۷/۹
نمک طعام	۰/۴
کولین کلراید ^۱	۰/۵
پیش مخلوط ^۲	۰/۶
دی-ال متیونین	۰/۰۹۴
ترکیبات محاسبه شده ^۳	
انرژی قابل سوخت و ساز (kcal/kg)	۲۶۷۰
پروتئین خام	۱۶/۴
لیزین	۰/۷۱
متیونین	۰/۲۷
متیونین+سیستین	۰/۵۶
کلسیم	۳/۴
فسفر کل	۰/۷۹
پتاسیم	۰/۷۶
منیزیم	۰/۱۸
سدیم	۰/۲

۱. کولین کلراید، ۱۰۰ میلی گرم کولین در هر کیلوگرم جیره تامین می کرد.

۲. در هر کیلوگرم جیره ۱۲۰۰۰ واحد بین المللی ویتامین A، ۳۰۰۰ واحد بین المللی ویتامین D3، ۴۰ واحد بین المللی ویتامین E، ۲ میلی گرم منادیون، ۱۴ میلی گرم دی پانتوتیک اسید، ۶/۵ میلی گرم ریوفلاوین، ۱ میلی گرم اسید فولیک، ۴۰ میلی گرم نیاسین، ۳/۳ میلی گرم تیامین، ۶ میلی گرم پیریدوکسین، ۰/۰۲ میلی گرم ویتامین B12، ۰/۱ میلی گرم بیوتین، ۰/۵ میلی گرم ید، ۱۰۰ میلی گرم آهن، ۸۰ میلی گرم روی، ۷۵ میلی گرم منگنز، ۱۵ میلی گرم مس، ۰/۱ میلی گرم سلنیوم تامین می کرد.

۳. ترکیبات جیره بر اساس NRC (۱۹۹۴) محاسبه شده است (۱۸).

سوند پوشانده شد تا به آن عادت کنند (۲۰). مرغها در روز جراحی تغذیه شدند ولی ۱۲ ساعت قبل از عمل جراحی آب از دسترس آنها خارج شد. قرار دادن سوند تایگونی در سیاهرگ

انتخاب شدند. میانگین وزن آنها بین ۴۳۰۸-۴۱۳۶ گرم (۴۲۰۳±۵۹) بود. سه روز قبل از عمل جراحی به منظور قرار دادن سوند تایگونی در سیاهرگ گردن، به مرغها جلیقه تثبیت

۴۶۸۶۹، ۴۷۱۲۹، ۴۶۵۵۰ و (ساعت/ کیلوگرم وزن بدن/تجزیه کربن نشان دار در دقیقه) 44073dpm/KgBW/h بود. تزریق مداوم در هر یک از دو مطالعه این آزمایش به مدت ۳۰ ساعت ادامه یافت. بطری‌های جمع آوری دی اکسید کربن تنفسی هر ۳۰ دقیقه یک بار در مدت انجام آزمایش تعویض می‌شدند. جاذب دی اکسید کربن موجود در دو بطری اول با هم مخلوط، توزین و ۱۰ میلی لیتر نمونه به طور جداگانه (نمونه A) در داخل ویال در پوش دار گرفته می‌شد. مایع جاذب دی اکسید کربن بطری سوم به صورت جداگانه توزین و ۱۰ میلی لیتر نمونه (نمونه B) گرفته می‌شد. یک میلی لیتر از هر نمونه A و B به داخل ویال‌های شمارش دی اکسید کربن نشان دار انتقال داده می‌شد و ۴ میلی لیتر مایع درخشان ساز (Atomlight) به آن افزوده می‌شد. تجزیه کربن نشان دار در دقیقه (Disintegrations per minute) (dpm) توسط دستگاه شمارشگر در مدت ۱۰ دقیقه به ازای هر نمونه اندازه‌گیری شد. میزان دفع دی اکسید کربن نشان دار در نمونه‌های تنفسی نسبت به زمان به صورت نمودار نشان داده شد. در زمان تاریکی اتاق محل آزمایش (بر طبق برنامه نوری) از یک لامپ ۴۰ وات به رنگ آبی برای جمع آوری نمونه استفاده گردید. این لامپ نیز در مواقع غیر لازم خاموش می‌شد. سوند گردنی مرغ‌ها بلافاصله قبل و بعد از ۳۰ ساعت تزریق مداوم با دو میلی لیتر محلول نمکی هپارین دار (۱۰۰ واحد در میلی لیتر) شستشو گردید. پس از مطالعه اول، مرغ‌ها به داخل قفس‌های انفرادی باز گردانده شدند. ۳۶ ساعت پس از مطالعه اول، پرندگان شماره ۱ تا ۵ برای انجام مطالعه دوم (برای به دست آوردن مشاهدات بیشتر) به داخل قفس‌های متابولیکی بازگردانده شدند. پرنده شماره ۶ به دلیل مشکل پیش آمده در سوند گردن با پرنده شماره ۷ جایگزین گردید. پس از این که هوای داخل قفس‌های متابولیکی به تعادل رسید، یک نمونه تنفسی گرفته شد تا میزان دی اکسید کربن نشان دار پایه مشخص گردد. میزان دی اکسید کربن

گردن مرغ‌های مادر به منظور تزریق مداوم بیکربنات نشان دار بر اساس روش تبیری و همکاران (۲۰) انجام شد. پس از عمل جراحی، پرندگان به داخل قفس‌های انفرادی باز گردانده شدند و بلافاصله آب و خوراک در اختیار آنها قرار گرفت. به منظور پیشگیری از عفونت، تتراسایکلین به میزان ۱ گرم در لیتر آب آشامیدنی به مدت سه روز در اختیار آنها قرار گرفت. برای جلوگیری از لخته شدن خون در داخل سوند، روزانه دو بار و هر بار با ۲ میلی لیتر محلول نمکی هپارین دار (۱۰۰ واحد در میلی لیتر) به آرامی شستشو داده می‌شد. بهبود از بی هوشی در حدود ۵ دقیقه بعد از جراحی و بهبود از عمل جراحی حدود ۳ روز پس از آن حاصل شد. شاخص بهبود پرندگان مورد آزمایش، بازگشت به اشتهای طبیعی، فعالیت و پاسخ به محیط بود. هشت روز پس از عمل جراحی، شش قطعه از هفت قطعه مرغ سوند گذاری شده، توزین و به داخل قفس‌های متابولیکی منتقل شدند. یک قطعه مرغ سوند گذاری شده نیز به عنوان ذخیره به صورت جداگانه نگه‌داری شد. روش جمع آوری گازهای تنفسی و تجهیزات مورد استفاده در این آزمایش مشابه حالت توضیح داده شده توسط تبیری و همکاران (۲۰) بود، به جز این که یک پمپ خلاء برای سه قفس متابولیکی استفاده شد. هوای داخل قفس‌های متابولیکی با سرعت جریان ۲۰ لیتر در دقیقه از میان سه محفظه دارای ۱۰۰ میلی لیتر جاذب دی اکسید کربن (منواتانول آمین و ۲-متوکسی اتانول به نسبت حجمی ۱ به ۲) عبور داده می‌شد. در شروع آزمایش، دز ابتدایی بیکربنات نشان دار به میزان 230206 ، 239772 ، 238780 ، 233528 ، 235279 و (کیلو گرم وزن بدن/تجزیه کربن نشان دار در دقیقه) 246770dpm/KgBW از راه سوند گردن به ترتیب برای پرندگان شماره ۱ تا ۶ تزریق شد. برای تزریق مداوم بیکربنات نشان دار از یک پمپ تزریق (Infusion pump) جداگانه برای هر پرنده استفاده گردید. سرعت تزریق $1/5$ میلی لیتر در ساعت برای هر پرنده بود. دز تزریق مداوم برای پرندگان شماره یک الی شش به ترتیب 46689 ، 45970

جدول ۲. درصد بازیافت دی اکسید کربن نشان دار و ابقای آن در مطالعه اول و دوم.

شماره پرنده	مطالعه اول		مطالعه دوم	
	درصد بازیافت	درصد ابقا	درصد بازیافت	درصد ابقا
۱	۹۵/۵۶	۴/۴۴	۸۸/۸۶	۱۱/۱۴
۲	۸۵/۹۵	۱۴/۰۵	۸۲/۱۴	۱۷/۸۶
۳	۹۳/۰۰	۷/۰۰	۸۷/۵۰	۱۲/۵۰
۴	۹۱/۳۵	۸/۶۵	۸۴/۸۴	۱۵/۱۶
۵	۸۹/۵۸	۱۰/۴۲	۸۶/۴۹	۱۳/۵۱
۶	-	-	-	-
۷	-	-	۹۵/۴۹	۴/۵۱
SD± میانگین	۹۱/۰۹ ± ۳/۶۲	۸/۹۱ ± ۳/۶۲	۸۷/۵۵ ± ۴/۵۳	۱۲/۴۵ ± ۴/۵۳

دوره‌های مختلفی در رابطه با زمان تغذیه و افزایش فعالیت مرغ‌ها در اثر روشن شدن لامپ‌ها تقسیم شد. اطلاعات به دست آمده با استفاده از رویه GLM تجزیه آماری شد و میانگین‌ها با استفاده از آزمون چند دامنه دانکن مقایسه گردید (۱۹). حالت ثابت منحنی بازیافت دی اکسید کربن نشان دار با استفاده از رگرسیون خطی غیر معنی دار تایید شد (۱۹).

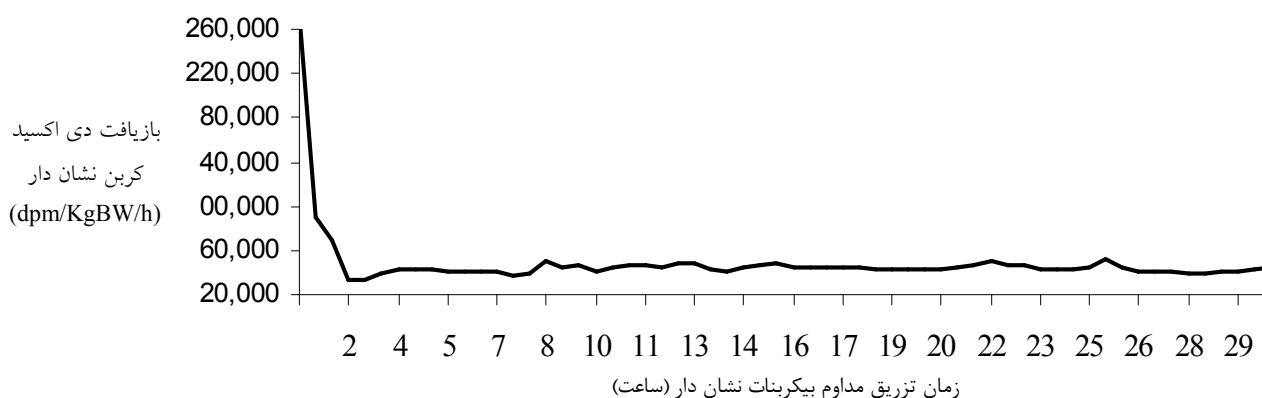
نتایج

میزان بازیافت دی اکسید کربن نشان دار تنفسی برای هر دوره نمونه برداری (بر اساس زمان روز و حالت فیزیولوژیکی پرنده)، نسبت به زمان تزریق بیکربنات نشان دار به صورت نمودار در آمد. حالت ثابت دفع ایزوتوپ از راه تنفس، بوسیله رگرسیون خطی تایید شد. در صد بازیافت دی اکسید کربن نشان دار و ابقای آن در حالت ثابت در مدت تزریق مداوم بیکربنات نشان دار در دوره ۳۰ ساعته اول و دوم برای پرندگان مورد آزمایش محاسبه و در جدول ۲ نشان داده شده است (به دلیل این که سوند سیاهرگی پرنده شماره ۶ در حین انجام آزمایش دچار مشکل شد، از ارائه اطلاعات مربوط به این پرنده صرف نظر و به جای آن در مطالعه دوم پرنده شماره ۷ جایگزین شد). میانگین بازیافت دی اکسید کربن نشان دار از پرندگان مورد آزمایش به صورت نمودار در شکل ۱ نشان داده شده است. میانگین دز ابتدایی تزریق شده به این پرندگان

نشان دار پایه، مساوی با حالت پیشینه بود و بنابراین تصحیحی در این مورد صورت نگرفت. نمونه برداری در مدت تزریق مداوم دوم (مطالعه دوم)، مشابه با مطالعه اول صورت پذیرفت، به جز این که میزان دز ابتدایی بیکربنات نشان دار برای پرندگان ۱ الی ۵ و ۷ به ترتیب ۱۳۷۰۷۳، ۱۴۶۰۰۷، ۱۴۱۷۴۵، ۱۴۲۱۲۷، ۱۵۴۲۳۰ و ۱۴۳۲۰۷ dpm/KgBW بود. سرعت تزریق بیکربنات نشان دار نیز، ۱/۵ میلی لیتر در ساعت برای هر پرنده بود. حجم دز ابتدایی ۴ میلی لیتر و دزهای تزریق مداوم به ترتیب برای پرندگان شماره ۱ تا ۵ و ۷ عبارت بودند از: ۳۴۶۱۰، ۳۶۲۲۳، ۳۵۷۵۶، ۳۵۵۸۹، ۳۵۶۶۸ و ۳۸۳۵۷ dmp/KgBW/h. پرندگان مورد آزمایش، ۱۳۱ گرم خوراک آردی متداول در شروع هر یک از دو مطالعه این آزمایش (۸ صبح) دریافت کردند. پرندگان تمام خوراک دریافتی را در مدت ۳ الی ۴ ساعت مصرف کردند. به منظور تعیین اثر تغذیه بر میزان بازیافت دی اکسید کربن نشان دار تنفسی، مقایسه‌ای بین بازیافت آن در طول دوره‌های چهار ساعت قبل از برنامه خاموشی، سه ساعت قبل از تغذیه دوم با فرض این که تمام خوراک مصرفی از دستگاه گوارش عبور کرده است (۱ و ۶)، و چهار ساعت بعد از تغذیه دوم به عنوان زمان سیری پرندگان انجام شد.

آنالیز آماری

اطلاعات به دست آمده در مورد دی اکسید کربن نشان دار به

شکل ۱. منحنی میانگین بازیافت دی اکسید کربن نشان دار تنفسی از پرندگان مورد آزمایش

جدول ۳. اثر تغذیه و روشنایی بر میانگین بازیافت دی اکسید کربن نشان دار تنفسی پرندگان مورد آزمایش

اثر تغذیه	(dmp/KgBw/h)	اثر روشنایی	(dmp/KgBw/h)
گرسنگی (به مدت ۴ ساعت قبل از تاریکی)	۴۶۲۴۲ ^a	روشنایی	۴۴۵۴۵ ^b
گرسنگی (به مدت ۳ ساعت، قبل از تغذیه دوم)	۴۸۲۱۹ ^a	خاموشی	۴۵۹۴۵ ^a
سیری (به مدت ۶ ساعت، بعد از تغذیه دوم)	۴۱۹۰۵ ^b	-	-

ab : در هر ستون میانگین‌هایی که دارای حروف غیر مشابه هستند اختلافشان معنی‌دار است ($P < 0.05$).

آزمایش تخم‌گذاری کردند اما اثر تخم‌گذاری بر ابقای دی اکسید کربن نشان دار معنی‌دار نبود و از ارائه این اطلاعات صرف نظر شد.

بحث

هدف از این آزمایش تعیین فاکتور ابقای بیکربنات با روش تزریق مداوم بیکربنات نشان دار در مرغ‌های مادر گوشتی بود. این اطلاعات برای بهبود و توسعه روش IAAO در مرغ‌های مادر ضروری است تا امکان استفاده از این روش برای تعیین نیازهای اسید آمینه‌ای آنها فراهم گردد. از حالت ثابت دی اکسید کربن نشان دار برای محاسبه میزان بازیافت دی اکسید کربن نشان دار و در نتیجه میزان ابقای بیکربنات نشان دار در بدن مرغ‌ها استفاده شد. در حالت ثابت، سرعت پدیدار شدن بیکربنات نشان دار تزریق شده در خون مساوی با سرعت

بلافاصله قبل از تزریق مداوم اول و دوم 185632 dpm/KgBw بود. میانگین بازیافت دی اکسید کربن نشان دار تنفسی پرندگان در ابتدا به دلیل تزریق دز ابتدایی بیکربنات نشان دار بالا بود و سپس به سرعت در مدت ۲ ساعت کاهش یافت و به حالت ثابت رسید و تا انتهای مدت ۳۰ ساعت تزریق مداوم در هر مطالعه به حالت ثابت باقی ماند. اختلاف بازیافت دی اکسید کربن نشان دار تنفسی بین مطالعه اول و دوم معنی‌دار نبود. برنامه نوری مورد استفاده در آزمایش اثر معنی‌داری بر بازیافت دی اکسید کربن نشان دار از پرندگان نداشت (جدول ۳). پرندگان مورد آزمایش در زمان تغذیه (سیری) در مقایسه با زمان عدم تغذیه (گرسنگی) به طور معنی‌داری دی اکسید کربن نشان دار تنفسی بیشتری دفع کردند. بنابراین بازیافت دی اکسید کربن نشان دار در زمان گرسنگی به طور معنی‌داری بیشتر از دوره سیری بود (جدول ۳). برخی از مرغ‌ها در مدت انجام

خطا در این آزمایش نگردد. در مطالعات IAAO آینده توجه کافی می‌بایست مبذول زمان تغذیه باشد زیرا این عامل اثر معنی‌داری بر ابقای بیکربنات در مرغ‌های مادر داشت. تا جایی که مولفین اطلاع دارند، این نتایج اولین اطلاعات گزارش شده در مورد ابقای بیکربنات در مرغ‌های مادر و تخم‌گذار است. روش ۳۰ ساعت تزریق مداوم بیکربنات نشان دار که در این آزمایش توسعه یافت نیز، اولین نوع آن در پرندگان تخم‌گذار است. فاکتور ابقای بیکربنات تعیین شده در این آزمایش برای تصحیح اطلاعات مربوط به اکسیداسیون اسید آمینه در مرغ‌های تخم‌گذار در مدت تزریق ترکیبات رادیویزوتوپ مانند اسیدهای آمینه نشان دار ضروری است. مخصوصاً این اطلاعات برای توسعه موفق روش IAAO برای تعیین احتیاجات اسیدهای آمینه در مرغ‌های مادر و تخم‌گذار مورد نیاز است.

سپاسگزاری

از پرسنل محترم واحد متابولیکی دانشگاه آلبرتا و مرکز تحقیقات طیور این دانشگاه به خاطر کمک‌هایشان در مدت انجام این آزمایش تشکر می‌گردد. هزینه این پروژه توسط شرکت Adisseo آمریکا و انستیتو تحقیقات کشاورزی آلبرتا تامین شد.

ناپدید شدن آن در سلول‌های بدن می‌باشد (۲۱ و ۲۲). در این آزمایش پرندگان غذای روزانه خود را در یک نوبت دریافت کردند که آن را در مدت 195 ± 44 دقیقه مصرف نمودند. این رژیم غذایی اثر معنی‌داری ($P < 0.05$) بر تولید دی‌اکسید کربن نشان دار تنفسی داشت. بنابراین تغذیه پرندگان مورد آزمایش در چهار وعده در روز اثر آن را بر تولید یکنواخت دی‌اکسید کربن نشان‌دار کاهش خواهد داد و در نتیجه فاکتور ابقای دقیق تری به دست خواهد آمد (۱۱). در این آزمایش، میانگین باز یافت بیکربنات نشان دار در حالت ثابت $4/17 \pm 89/32$ درصد و بنابراین ابقای آن $4/17 \pm 10/68$ درصد بود که با نتایج به دست آمده از خروس‌های گله مادر (۲۰)، موش (۲۱)، خوک (۲۳) و انسان (۷ و ۱۱) قابل مقایسه می‌باشد. بنابراین در صورت استفاده از اطلاعات تصحیح نشده برای کربن نشان دار باقی مانده در بدن در آزمایش‌های مربوط به تعیین احتیاجات اسید آمینه با روش IAAO، تخمین احتیاجات اسید آمینه مورد آزمایش با $10/68$ کاهش همراه خواهد بود.

احتمالاً، بیکربنات موجود در گردش خون پرندگان، پیش ساز اصلی کربنات پوسته تخم مرغ نیست و پیشنهاد شده است که سلول‌های رحم مجرای تخم بر، کربن مورد نیاز برای ساخت پوسته آهکی تخم مرغ را از فرایندهای متابولیکی خود به دست می‌آورند (۱۰). نتایج چندین آزمایش این فرض را تقویت می‌کند (۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶). بنابراین به نظر می‌رسد که تشکیل پوسته آهکی تخم مرغ در حین انجام این آزمایش، باعث بروز

منابع مورد استفاده

1. Almirall, M. and E. Esteve-Garcia. 1994. Rate of passage of barley diets with chromium oxide: Influence of age and poultry strain and effect of β -Glucanase supplementation. *Poult. Sci.* 73:1433-1440.
2. Ball, R. O. and H. S. Bayley. 1984. Influence of dietary protein concentration on the oxidation of phenylalanine by the young pig. *Brit. J. Nutr.* 55: 651-658.
3. Ball, R. O., J. L. Atkinson and H. S. Bayley. 1986. Proline as an essential amino acid for the young pig. *Brit. J. Nutr.* 55: 659-668.
4. Ball, R. O., S. Mohn, R. F. P. Bertolo and D. R. Korver. 2002. Rapid new methods for measuring amino acid requirement and true amino acid availability in feeds for swine and poultry. 23rd Western Nutrition Conference, PP 151- 161.
5. Bartov, I., S. Bornstein, Y. Lev, M. Pines and J. Rosenberg. 1988. Feed restriction in broiler breeder pullets: skip-a-day versus skip-two-days. *Poult. Sci.* 67(5): 809-813.
6. Bertolo, R. F. P., C. Z. I. Chen, P. B. Pencharz and R. O. Ball. 1998. Threonine requirement of neonatal piglets receiving total parenteral nutrition is considerably lower than that of piglets receiving an identical diet

- intra-gastrically. *Brit. J. Nutr.* 128: 1752-1759.
7. Clugston, G. A. and P. J. Garlick. 1983. Recovery of infused [14C]bicarbonate as respiratory 14CO₂ in man. *Clin. Sci. (Lond)* 64:231-233.
 8. Fisher, C., 1998. Amino acid requirements of broiler breeders. *Poult. Sci.* 77: 124-133.
 9. Hall, G. V. 1999. Correction factors for 13C-labelled substrate oxidation at whole-body and muscle level (Technical Report). *Nutr. Soc.* 58: 979-986.
 10. Hodges, R. D. and K. Lrcher. 1967. Possible sources of the carbonate fraction of egg shell calcium carbonate. *Nature.* 216: 609-610.
 11. Hoerr, R. A., Y. M. Yu, D. A. Wagner, J. F. Burke and V. R. Young. 1989. Recovery of 13C in breath from NaH¹³CO₃ infused by gut and vein: Effect of feeding. *Amer. J. Physiol.* 257: E426-E438.
 12. House, J. D., P. B. Pencharz and R. O. Ball. 1998. Lysine requirements of neonatal piglets receiving total parenteral nutrition as determined by oxidation of the indicator amino acid L-[1-14C]phenylalanine. *Amer. J. Clin. Nutr.* 67: 67-73.
 13. Hunt, J. R. 1970. Fate of ingested sodium bicarbonate in the fowl. *Ann. Biol. Anim. Biochem. Biophys.* 10(suppl 2): 111-118.
 14. Lrcher, K. and R. D. Hodges. 1969. Some possible mechanism of formation of the carbonate fraction of egg shell calcium carbonate. *Comp. Biochem. Physiol.* 28: 119-128.
 15. Lrcher, K., C. Zscheile and K. Bronsch. 1970a. Rate CO₂ and C14 exhalation in laying hens resting and during egg-shell mineralization after a single injection of NaH¹⁴CO₃. *Ann. Biol. Anim. Biochem. Biophys.* 10 (suppl 2): 133-139.
 16. Lrcher, K., C. Zscheile and K. Bronsch. 1970b. Transfer of continuously infused NaH¹⁴CO₃ and Ca⁴⁷Cl₂ to the hen's egg-shell. *Ann. Biol. Anim. Biochem. Biophys.* 10 (suppl 2): 193-198.
 17. Moreng, R. E. and J. S. Avens. 1985. *Poultry Science and Production*. Reston Publishing Company Inc. USA.
 18. National Research Council. 1994. *Nutrient Requirements of Poultry*. 9th Rev. ed., National Academy Press, Washington D.C.
 19. SAS, 1988. *Statistics. User's Guide, Version 6 ed.*, SAS Institute, Inc., Cary, NC.
 20. Tabiri, H. Y., R. F. P. Bertolo, R. O. Ball and D. R. Korver. 2002. Development of the indicator amino acid oxidation system and determination of bicarbonate retention factor. *Poult. Sci.* 81: 1020-1025.
 21. Tomera, J. F., P. G. Goetz, W. M. Rand and H. Brunengraber. 1982. Underestimation of metabolic rates owing to reincorporation of 14CO₂ in the perfused rat liver. *Biochem. J.* 208:231-234.
 22. Wolfe, R. R. 1992. *Radioactive and Stable Isotope Tracers in Biomedicine: Principles and Practice of Kinetic Analysis*. 2nd ed., Wiley-Liss, Toronto, Canada.
 23. Wykes, L. J., J. D. House, R. O. Ball and P. B. Pencharz. 1994. Amino acid profile and aromatic amino acid concentration in total parenteral nutrition: Effect of growth, protein metabolism in the neonatal piglet. *Clin. Sci. (Lond.)* 87: 75-84.
 24. Zello, G. A., P. B. Pencharz and R. O. Ball. 1993. Dietary lysine requirement of young adult males determined by oxidation of L-[1-13C]phenylalanine. *Amer. J. Physiol.* 264: E677-E685.
 25. Zuidhof, M. J., F. E. Robinson, J. J. Feddes, R. T. Hardin, J. L. Wilson, R. I. McKay and M. Newcombe. 1995. The effects of nutrient dilution on the well-being and performance of female broiler breeders. *Poult. Sci.* 74(3): 441-456.